

GAZET'A TRANSILVANIEI.

GAZET'A esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F'óiea una data pe saptamana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatoria. Se prunumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 67.

Braslovu, 25. Augustu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Ofertele Contelui Dominicu Teleki cu ocaziunea comasatiunei in Suciulu de susu

1862.

Pela 25. Juniu aveamu in comunitatea nóstra o comisiune insemnata in caus'a comasatiunei hotarului compusa din: Spectatu Domniele Sale, supremulu-jude alu comitatului Solnocu interióre Gavrilu Manu de Boérfalva, si asesoru de sedri'a Macavei Mezei de Satunare cu cancelisti si ingineri de autentificare, — precumu cu Ilustritatea Sa Dominicu Conte Teleki.

Suciulu e comuna curatu romana, dintre ale carei familii sunt si nobile, — cu uniculu posesoru mare Conte Teleki, eara dominiulu fiscalu alu Suciului ilu tiene pe lenga inscriptiune.

Estensiunea séu suprafaça teritoriala a hotarului e peste 11,000 de iugere, dintre cari contele Teleki posiede acumu la 9000, de si inainte de regularea hotarului sevarsita pe la a. 1835 au avutu numai la 700.

— In anulu acela s'au statoritu mosiile coloniloru in 18 jugere si 670' □, eara posesiunea cea intinsa a loru de mai nainte s'au alodisatu, — inse totudeodata s'au impartasitu coloni peste mesura rupta cu alodiatura indoita si intreita, numai spre a remané pe mosiile loru si a pleni serbitiu; — dara dupa a. 1848 pretindiendu Conte locurile alodisate indereptu, de aci s'au escatu acelu procesu faimosu, a carui decisiune ministeriala s'a impartasitu anca pe la a. 1854 toturoru oficiolate-loru spre cinosura, — acelasi procesu inse nu s'a precumatu, ci a decursu si la judecatoriele urbariale pana in diu'a de astadi, in care Conte Teleki darui coloniloru sei — afara de posesiunea colonicala — cate 9 jugere de pamentu alodisatu, si le értà tóte pretensiunile avute asupra loru, pentru folosirea locurilor alodisate, precumu si spesele procesului, — totusi dintre 38 de insi, mai remasera 5 pe lenga pretensiunile lor.

Pentru susutienerea preotului anca se dechiarà Conte a intregi porti'a canonica pana la 30 de jugere de pamentu si a dá 9 jugere de padure; — pentru a dascalului 12 jugere de pamentu, — eara la dorinti'a descoperita de catra D. jude primariu, cá curatoru supremu besericescu alu comitatului, mai darui Conte si pentru beserica 10 jugere de pamentu, cu conditiune, cá venitul anualu din acela se se intrebuintiedie eschisivu numai pentru zidirea, susutienerea, si repararea beserice locale, pentru care fapta maritimósa i se inscrise Contelui multiamit'a si la protocolu. —

Dorimu cá D. curatoru supremu sei succéda in tóte comunele comitatului acestuia a castigá asemenea oferte pentru dotarea preotiloru si a besericeilor, — precumu a fostu castigatu anca in a. 1858 in Becleanu, — eara D. asesoru Macaveiu Mezei anca totu cu asemenea rezultate se si inchida protocolulu; — dorimu cá Conte Teleki, si cu ocaziunea comasatiunei in Sanpetru pe campi'a, se si póta dovedi o asemenea marinitate, — precumu dorimu, cá toti proprietarii Transilvaniei se urmeze esemplulu Contelui Teleki, cá asia sei putemu privi de benevoitori si patroni besericeilor, asiedamentulu si isvorulu celu nesacatu alu fraternitatii curate! — in fine dorimu, cá si caten'a de feru a D.

ingineru Josef Székely, la escisiunea locuriloru pentru dotarea parochului, dascalului, si a besericii nu numai cu privire la cuantitate, dara si la calitate, se fia insoçita de unu resultatu auritu!

J. L . . . y

Pentru Asociatiunea nóstra.

Cu mare placere publicamu urmatoriulu: „Protocolu din diu'a de profetulu Ilie 1862, luat in cancelari'a comunale a opidului Naseudu sub presidiulu D. jude opidanu Theodoru Antonu.

Obiectulu este spre a luá parte si a contribuí la Asociatiunea pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, in urm'a provocarei primite de catra laudaverulu oficiolatu cercualu ddto Naseudu 25/7. 1862, Nr. 172:

Comun'a opidana Naseudu — prin reprezentantii sei legali — dupa ce i s'a facutu cunoscutu scopulu Asociatiunei pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu — nu si póte descrie bucuri'a, ce i-a surprinsu anim'a, vediendu, ca si dens'a-'si póte implini datori'a de a contribui, si se simte fericita de a lua parte la aceea Asociatiune; — fiindu inspirata de zelulu nationalu, — nu intardia asi aretá bunavolenti'a de a sprigini aceast'a marétia intreprindere, contribuindu una data pentru totudeauna din cass'a sa alodiala una suma de 200 fl. v. a. ad. dóue sute fiorini val. austr. in obligatiuni de statu, carea cu finealu Octobre a. c. se obléga a o depune la D. fiscalu primariu Joane Florianu, — cá colectoru menitu spre aceast'a; — éra comun'a opidana Naseudu se se considereze cá membra la aceast'a Asociatiune pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. In fine-si indreptéza din adunculu animei cele mai ferbinti si mai sincere orari pentru unu venitoriu alu ei fericite spre inflorirea charei nóstre natiuni.“ — D. u. s. Urméza subscrierile a loru 30 reprezentanti legali ai opidului Naseudu.

— Esemplulu comunei acesteia si alu altora, care i au precesu cu asemenea fapta recomandabila, e demnu de tóta imitatiunea, cá unu nobilu impintenu la una si mai liberala sacrificare; — si ne pasce o viua sperantia, ca nu va remané in urma neci o comuna romana, care se nu se nevoiésca din resputeri a se insira intre fundatorii Asociatiunei, spre a da nutrimentu mai copiosu si mai abundantu unicului acestui institutu alu romaniloru din Austri'a, care ne garantéza inviéria si viéti'a pentru viitoriu; pentruca, dela inflorirea acestei Asociatiuni depinde nu numai stim'a nóstra nationala faça cu celelalte natiuni colocuitoarie, inaintea carora mai eri alalta eri eramu considerati de materia inerta, de profanum vulgus; ci depinde chiaru si aperarea toturoru drepturiloru, care competu poporului nostru, dar' care remasera pana acumu numai prada volniciei si nesatiosului egoismu alu celoru suprematisatori, singuru numai din cauza, ca panteonulu celu augustu si amplu alu sciintieloru si alu culturei pentru poporulu romanu érá inchisu si neintratu, si comunele precumu si individii romani, fiindu remasi in cultura, neavendu neci cine sei apere si se le deschida ochii, trebuira camu totudeuna se cada victima intereselor straine. Asociatiunea inse, déca va fi si mai altufeliu ajutata, cu o resemnatiune mai manósa si cu umeri erculei la o putere isemnata materiala, ea ne va forma si inulti in-

tieleginti'a, ne va prepara si inlesni tóte caile, pre care se póta propasi mai curundu cultur'a poporului romanu preste totu si intru tóte ramurile de inaintare, si apoi romanulu mai cultu va sci da fačia si frunte cu cei, ce i sapara si potu sei mai sape supu picióre, spre a'si apera mesur'a de dreptulu cuvenitu. Asia romanulu se'si traga dela gura si se sacrifice mai cu liberalitate decatu pana acum la redicarea folóseloru acestei Asociatiuni. Dati se damu cu totii avutu si pauperu, mare si micu numai o di de claca pentru acestu institutu, venitulú séu agonisirea de pe o di, dar' cu totii, si Asociatiunea va fi in stare a ne suplini tóte scadiemintele si pedeele la inaintare. Dati se demustramu celoru, ce ne imputa bucuranduse, ca romanulu nu se póte entusiasma la lucruri maretie si salutifere pentru patria, ca scimu ce ne trebuie si avemu simbure de adiunsu pentru de a impune tuturoru rivalitatiloru nationali cu sacrificie demne de admiratiune. R.

Sabiiu, 21. Augustu. Astadi tienú comitetulu Asociatiunei siedinti'a lunaria sub presiedinti'a Esc. Sale D. Presiedinte. Siedinti'a se incepú la 9^{1/2} diminéti'a precumu urméza:

1. Esc. Sa D. Presiedinte propune, cumuca dupa-ce scierea despre re'nsanatosierea deplina a Mai. Sale imperatései nóstre Elisabeta au desteptatu in tóte popórele imperiului simtieminte de bucuria; dupa-ce nu incapa nici o indoiéla, cum ea aceeași bucuria o simte totu romanulu de sub sceptrulu austriacu, — asié comitetulu Asociatiunei anca se nu intardie a supune Mai. Sale c. r. prin midiolocirea in. presidiu alu reg. gubernu transilvanu o adresa, descoperitóre de acésta bucuria insufletitória; eara spre acestu scopu D. Presiedinte impartasiesce totuodata conceptulu unui proieptu de adresa.

Conclusu. Citinduse acelu conceptu, precumu si altulu de comitiva catra presidiulu gubernialu, comitetulu le primisce cu tóta bucuri'a si decide a se nainta catu mai curendu.

2. Totu Esc. Sa D. Presiedinte face cunoscutu comitetulu, cumuca D. Ant. Vestemeanu cá fostu secretariu a transpusu o parte mare a actelor Asociatiunei in priimirea nou alesului secretariu D. J. Rusu, eara ceelalte s'ar poté strapune si in fačia siedintiei comitetului.

Se decide cá tóte respektivele acte se se predea pe lenga unu inventariu regulatu, inse nu in fačia siedintiei, pentru cá se nu se pérda órele destinate pentru alte lucruri, ci dupa siedintia.

3. D. secr. prim. Baritiu cere a se defige prin comitetu diu'a, din care se se incépa regulatu numerulu curentu alu lucrariloru comitetului si alu cancelariei.

Dupa o mai deaprópe cumpanire a acestei cestioni, se decide, cá anulu activitatii comitetului si alu cancelariei se se incépa totudeauna cu 1. Ianuariu nou si se se incheie cu 31. Decembre.

4. Domnulu Presiedinte poftesce pe comitetu, cá dupace alegerea actelor si a disertatiuniloru, cate aru merita tiparirea, este lasata de catra adunarea generala cu totulu in grija acestui'a, asia densulu se le si aléga si destine pe tóte cate le afla demne de a se tipari.

Decisiune. Se se puna catu mai curendu sub tipariu, pe lenga protocolulu siedintieloru adunarii generale atatu cuventulu de deschidere alu Dlu Presiedinte, catu si alu protopopului Joane Popasu si celu dela deschiderea espusetiunii alu secret prim. G. Baritiu, apoi si tóte acele disertatiuni cate se rostira séu citira in a dóu'a siedintia din 29. Iuliu; eara cu privire la disertatiunile care ajunsera la secretariatu pana in 29. Iuliu; inse nu se potura citi in adunare si anume a DD. Canonicu prepositu Stef. Moldovanu din Lugosiu, Parochu Nic. Tincu - Velia din Secasiu in Banatu si profesoru Dr. de filosofia Mesiota din Brasiovu, se afla cu cale a se incredinti'a cetirea loru unei comisiuni constatóre din Dnii P. Manu, Nio. Popea si Dr. J. Nemesiu.

Cu aceasta ocaziune se reflectà si la impregiurarea, cumca este de doritu, cá dupa-ce Asociatiunea face unu feliu de riscu cu aruncarea de spese pentru tiparirea de produse sciintifice séu artistice, apoi pe viitoriu se i se si lase in proprietatea sa cu scopu de a se tipari numai operate de acelea care nu se voru fi mai publicatu pe airea.

5. D. Presiedinte poftesce pe comitetu, cá se decida, déca voiesce cá susuatinsele acte si operate se se tiparésca earasi in urmarea unei publicari de concursu.

Decisiune. Dupace prin intardiarea tiparirii protocolului adunarii si a celorlalte lucrari, asteptarea publicului prea se pune la proba; dupace prin concursulu publicatu inainte numai cu 10 luni se adevérise, cá celu mai eftinu tipariu in Ardealu este celu din Sabiiu, si din tipografiile de aici mai

eftinu se tiparesce in cea diecesana, — asia se se tiparésca si astadata totu in aceast'a si totu cu pretiulu defiptu prin celu dinteiu concursu. Intru altele comitetulu are a se intoomi in acésta privintia atatu dupa conclusulu adunarii gen. din a. 1861, catu si dupa alu celei din anulu 1862, siedinti'a III, punct. XI.

6. D. Presiedinte comunica respunsulu venerabilului consistoriu gr.-cat. data Oradi'a mără de dato 11. Augustu 1862 a. c. sositu la adres'a din 19. Iuliu a comitetului, prin care se cercetase despre sórtea manuscrisurilor lui Samuilu Miculu si Georgie Sincal. Din acelu respunsu se afla, cumuca manuscrisurile acelor romanu invatiati se pastreza in timpulu de fačia in bibliotec'a episcopésca din Oradea, cá inse ven. consistoriu nu póte dispune de acelea pe catu timpu scaunulu episcopescu e vacantu.

Aceasta scire se ia spre sciintia si pasii ce aru fi a se mai face in acésta privintia se amana pana la timpulu mai favoritoriu. (Va urm'a.)

Zlatn'a, 24. Augustu 1862. Astadi Reverendissimulu Domnu Gregoriu Mihali — de curendu denumitulú Canonicu la capitululu Metropolitanu din Blasiu, fostulu protopresbiteru alu Eparchiei Bistr'a si parochu in Zlatn'a — dupace in restempu de 34 de ani a pastoritu turm'a siesi incredintiata, intre perie de lacremé ce curgeau atatu pe fačia poporului catu si pre a préon. Domniei Sale — prin o cuventare petrundiatória la anima si plina de ungere spirituale si-a luatú remasu bunu dela poporeni sei, si totuodata a introdusu pre uou denumitulú administratóre Gedeone Blasianu in oficiulu pastorale.

Cu acést'a ocaziune, nou denumitulú administratóre cetindu de pre fačia poporului simtiemintele de adorantia si multiumita catra fostulu seu parochu — dupa ce a tienutu si densulu un'a vorbire la poporu — a improvisatu si in numele poporului a indreptatu catra D. Canonicu urmatórea avorbire:

Pré-onorate Domnule Canonicu!

Unu proverbu romanescu díce: „ca tacerea e dulce cá mierea.“ — Si intru adeveru in viétia omenésca sunt multe impregiurari in cari cuvintele acestui proverbu se adevérescu pre deplinu; eu inse dícu, cumuca nu arare-ori se dau si impregiurari de acele in cari tacerea devine amara cá fierea. — Acést'a se intempla mai alesu atunci, candu nervii omului sunt atacati de o bucuria, séu din contra de o intristare pré mare, caci in atare casu, precumu o masina pré incarcata — déca nu-i se concede ceva locu de resuflare — debe se se sfarme, debe se se respéca; tocm'a asia si anim'a omului déca nu'si póte esprime simtiemintele sale, debe se devina amarita, debe se devina intristata. —

Cumuca asertiunea mea este adevérata n'amu debuintia de a aduce la midioculu multe argumente, caci numai o privire pe fačia poporului aci adunatu e de adiunsu spre a comprobá, cumuca anim'a densului e incarcata de ore-cari simtieminte estra-ordinarie, de cari doresce a se descarca, si cari ne-esprimenduse, fara indoiéla i voru causá amaretiune. —

Deci eu, carele din voli'a inaltului ordinariatu sunt denumitu de administratóre alu acestei parochia, si totuodata de urmatoriu in grigi'a pastorésca a pré-onor. Domnie-Vóstre, cugetu a-mi implini o detoria placuta fačia cu turm'a acést'a cuventatória, candu in numele densei liéu cuventulu si ve aducu meritat'a multiumita pentru tóte fatigele si meritele ce le-ati pusu pentru parochi'a acést'a in decursu de ani trei-dieci si patru. —

Anim'a acestui poporu bravu, carele in tóte neadiunsele si necadiurile sale a aflu in pré-onor. Domni'a-Vóstra unu mentore intieptu si prevediutoriu, ca adevératu se afla intristata in momentulu candu vede ca inceta-ti de alu mai pastori; se mangaie inse intru acea cá meritele pré-onor. Domniei-Vóstre aflandu apretuire la locurile competente v'a inaltiatu la o trépta ierarchica mai inalta, in care deschidénduse unu campu de activitate mai largu veti puté face merite nu numai pentru o parochia si pentru unu tractu protopopescu, ci pentru intréga beseric'a si natiunea romana. — Se mangaie mai incolo si cu acea, ca cu tóte ca de aci inainte veti fi departatu de densulu, veti binevoli totusi a ve aduce aminte de elu si mai departe, si a-i dá mana de ajutoriu spre a puté duce in deplinire salutariile planuri scolastice ce le-ati proiectatu pré-onor. Domnia-Vóstra.

In urma ve orédia cá Ddieulu indurariloru, carele si pana aci v'a luminatu mintea si v'a incalditu anim'a spre fapte nobile si maretie, se ve indelunge anii vietiei si se binecuvinte toti pasii pré-onor. Dniei-Vóstre, cá asia óre-candu, inse tardiu, tardiu, si plinu de merite esindu de pre terenulu activitatii omenesci, se puteti primi cunun'a pastorielu celui bunu. Aminu, —

G. B...nu.

UNGARIA. Miscarile natiunale mai vertosu a le Romaniloru si anume de curendu a le braviloru Beiusiani din comitatulu Bihariei dederu ocaziune nobilei guvernatoriu alu tiei acestia de a cere instructiuni si despusetiuni normali pentru a se poté descurca odata cestiunea limbei oficióse in comunitatile nemagiare. Representatiunea la locurile mai inalte s'a facutu anca in lun'a lui Juniu sub Nr. pres. 9156 si acumu se publica prin diurnale, cumuca Mai. Sa imperatulu prin resolutiunea sa prégratiósa data in 26. Juliu a. c. s'a induratu a despune, cá in comunitatile nemagiare, in principiu cea limba se se socotésca de oficiósa, carea e limb'a maioritatii locuitorilor; ear' spre a se poté constatá asta impregiurare s'a datu ordine cá de indreptariu se se intrebuintie tablele de conscriptiune. Decumu-va intru alegerea limbei oficióse in comunitatile cu poporatiunea mestecata s'aru escá neinvoiele, certe si plansori, judele cercului va fi indaturatu a face impaciuire intre partile respeptive, ear' de nu s'ar poté, séu daca in privint'a dorintiei locuitorilor ar fi vreo indoiéla intemeiata, atunci judele cercului va avé se substérna caus'a la prefectulu comitatului; acest'a va avé detorinti'a a decide; nepotendu inse neci elu a face impaciuire multumitória, atunci pre acei membri ai comunitatii, cari au dreptu de a votá, i va pofti, cá sub veghiarea deregatorie resp. se votiseze asupra limbei oficióse. Cei ce nu ar fi multumiti de rezultatulu votisarii enunciatu prin capulu comitatului au dreptu a recurge la locurile mai inalte. Intielegemu totuodata ca si tribunalele ar fi priimitu ordine a pertratá si a indorsa causele in aceeasi limba in carea li se voru substerne.

Beiusiu, 29 Augustu. Me dóre in fundulu animei, candu ti scriu unu evenimentu tristu si cam neauditu pana acumu in Beiusiu. In 28. Augustu dupa amiadi la 8 óre din intemplare s'a escatu dela cas'a D. D. Nor. Simeone Millian unu focu infricosiatu, care in tempu de 2 óre a prefacutu in cenusia peste 80 de case, care luandu afara 6 case unguresci si 3 evreesi, tóte sunt romanesi — spre ultima mangaiere, gimnasiulu ni l'au feritu de acestu elementu si ni l'au conservatu provedenti'a; inse casele DD. profesori au arsu tóte; de unde poti cugeta, cumuca au suferitu daune destulu de mari cu atata mai virtosu, ca unii dintre densii neci ca se aflá pe a casa. Intre edificiele arse se numera si magazinulu de bucate alu dominiului episcopescu, in care au fostu mai bine de 300 galete de grau, care in tempulu episcopatului vacante rá venitulu fundului viduo-orfanale, si asia veduvele si orfanii prin intemplarea aceast'a neasteptata anca suferira multa dauna. Acuma nu ne remane alt'a, decatu, cá se ne intórcemu pentru ajutoriu la fratii nostri in tóte partile, ca altu refugiu óre unde s'ar mai afla? — Me rogu dara Domnule colega, cá prin Gazeta se binevoiesci a face cunoscutu evenemintulu acestu fristu, si se staruiesci a indemna si provoca la colecte si prin Transilvani'a pentru fratii loru din Beiusiu, cari abia scapara cu viéti'a de furi'a elementului ardietoriu.

De altumentrea ascuranduve de simpatii'a fratiloru beiusieni, si potu díce a tuturoru romaniloru diu pamentulu lui Menumorutu, cu distinsa onóre remanu alu fratelui colega stimatoriu amicu Thodoru Köváry, directoru.

Nu ne indoimu, ca archiereii nostri voru grabi a pune la cale colestiuni de ajutórie intetite prin diecesele sale, spre a esopera unu ajutoriu timpuriu fratiloru daunati prin focu pana la desperare. R.

Mórtea capitanului Nicola Dunca.

(Dupa Evening-Post 9. Juniu 1862.)

Reportulu oficiale alu generariului Frémont, asupra bataliei de la Grosskop, (Americ'a) contine intre altele not'a urmatória:

„Din statulu meu maioru, amu perdutu unu bunu oficiu, care fú ucisu, capitanulu Nicola Dunca.“

Puçini cititori voru privi aceste demne espresiuni de parere de reu numai cá o nota trecatória; dar' aceia, cari au, cum avú acela care este obiectulu acestei note, voru plange una din cele mai nobili victime din acésta sangerante lupta. Pe catu a fostu de micu, in acésta tíera, numerulu ce s'au apropiatu d'acestu june, pe atatu rá de mare stima ce aveau pentru densulu acolo unde-lu cunoscéu.

Capitanulu Dunca rá nascutu in partea de peste Milcovu a Romaniei dintr'o familia romana din Maramuresiu, cu titlu de nobletia unguresca; n'avea 24 de ani candu cadíu. Primise o educatiune liberale, si fiindu imbuibatu din cea mai june a sa etate cu idele de libertate si de independintia, merse in Juniu 1860 de intrá in servitiu in armat'a liberatoriului Italiei. Intra cá husariu in legiunea ungara, in timpulu mergerii sale prin nord-ostulu Siciliei; luá o parte ono-

rabile la tóte periclele si la tóte triumfurile acestei campanie, carea in batalia decisiva dela Voltorno asigura pacea Neapoliu.

Garibaldi ilu numi capitanu de cavaleria si elu sciu a-si atrage amicitia celor mai distinsi oficiu unguri din Itali'a. Dupa o pauza in operatiunile sale militare, veni cu mai multi din consoçii sei de arme catra finitulu anului trecut, se apere aici caus'a libertatii.

Cá si amicii sei coloneli Zagony si Tigiernosky se decise a urma stindartulu lui Frémont, si dupa patru lune de asteptare acceptá servitiulu de adiutante de Statu-Maioru alu generariului Frémont, cu totu entusiasmulu junetiei. O noua cariera plina de unu romanticu interesu se deschidea inaintea lui in valea Virginiei. Acésta cale printre Alleganie a fostu póte totu atata de plina de farmecu cá si cea prin Calabri'a, de care vorbi'a cu atat'a entusiasmu amiciloru sei. Luptá sangerante a urmatu indata. Ultim'a acea privire fost'a cá imbucurata de radi'a victoriei? Avut'a elu timpulu, inainte de a muri, de a tramite unu ultim u adio tiei sale natale? tiei pentru care lupta? Scumpei sale maice si sorei sale multu iubite pe care o lasase la Paris? Eroului seu Garibaldi? Amnunte ce ne voru veni in curendu ne voru spune séu nu acésta; daru capitanulu Dunca va avé unu locu in suvenirile marelui resbelu alu Americiei. Mai departe, — pe tiermurile Dunarii, — voru curge cu abundantia, de si cam tardiu, lacrime calde pentru memori'a sa. —

Domnisióra Dunca, care suptu numele pseudonimu Camilla D'Albu serie novele si romane pline de moralu, si din a carei péna esi si novel'a „Scene din Romani'a“ in limb'a francesá publicata in Concordia in traducere, e sor'a susumemoratului martoru alu libertatii omenesci, nobilu in virtute si in arme, cumu e tóta famili'a Duncestiloru dela Sieu, (Sajo) Gledinu lenga Bistritia scl. din Transilvani'a. Jun'a acésta cu unu talentu admirabilu fú distinsa cu medali'a de auru pentru unu romanu de sugetu romanu intitulatu „Elen'a séu Romani si fanariotii“ si ocupa unu locu de onóre, unu renume mare in literatur'a francesá beletristica. Ea cu mamas'a se va duce in Romani'a, loculu nascerei, unde va scrie si in limb'a nationala romana. In curundu vomu mai citi una novela de ale Damicelii Dunca, intitulata „Le frère blanc“ Scene din Bucovina. Trebuc se reflectamu, ca sessulu frumosu alu natiunei nóstre, indata ce se va provedé cu o educatiune mai moderna si va avé ocaziune a si inaltia spiritulu la starea lucruriloru celor ce ne'au impresuratu si la decursulu celor ce anca ne mai impresóra, are agerime de minte de adiunsu spre a inventa cele mai corespundiatórie midiulóce de a informa lumea despre totu ceea ce a fostu, e si póta se fia romanulu. Apoi sentimentalitatea innascuta in femeii póte produce intru castigarea simpatieloru inafara si intru formarea animiloru si a caractereloru in laintru celu mai puterosu fermecu pe campulu vietii si alu literaturii nationale; numai se ingrigimu de timpuriu si anca cu mare scumpatate cá sei potemu da o crescere clasica in feliulu seu, din care, cá dintr'unu isvoru se curga faptele si virtutile in animele generatiuniloru nóstre viitóre. Femeile romane, cele fara educatiune in scóle neci ca sciu ce va se dica nationalitate, si cultura; ear' ceelalte in mesur'a intielegintiei ce o posedu ne facu onóre cu consimtiementulu si servitiile ce le facu pentru natiune. Chiaru si rezultatulu Espusetiunei ilu chiamamu de martoru la dis'a nóstra. R.

Chronica esterna.

ITALIA. Pe candu provinciele din Calabri'a se alaturau la Gribaldi in timpu ce acesta ajunsese in Regio; pe candu incepusera a erumpe demustratiuni in contra guberniului din Taurinu, pentruca tramite trupe in contra lui Garibaldi: odota ne sosi si scirea, ca Garibaldi e primisu de 2 batalione de bersaglieri si ranitu. „Monitorulu“ franciei adeveresce acésta scire asia: „Rescól'a, care amenintiá sortea Italiei cu periculu, s'a finitu. Garibaldi, dupa o lupta fórte inflacarata ranitu trebui se se predee dimpreuna cu ai sei. Garibaldi indata fú pusu pe o fregata italiana, care are ordine alu duce la Speci'a. (unu portu alu Sardiniei). Blocad'a tiermuriloru din Sicili'a e redicata“. Si Gazeta oficiala din Taurinu aduce reportulu gen. Cialdini: „ca colon. Palavicini era cu 1800 de militia sardinica alésa, cu care atacá pe Garibaldiani si luá 2000 prinsii. Garibaldi si feciorulu lui Menotti, sunt raniti. Garibaldi e la unu picioru greu ranitu si are una contusiune in sioldu.“

Itali'a abia venise recunoscuta cá regatu din partea maioritatii puteriloru europene, si dupa acésta catastrofa earasi e amenintiata cu surpare interna. Prinderea lui Garibaldi o voru

folosi o acumu Mazzinistii, si voru provoca unu resboiu civilu, care va mistui puterea noului regatu. Se cetimu mai anteiu vorb'a lui Mazzini, cu care provóca unu astfelu de resboiu inea inainte de a fi fostu prinsu Garibaldi, camu pe la 23 Augustu, si ne vomu poté face idea despre cele ce potu se mai urmeze in Italia.

— Prochiamatiunea lui Mazzini suna: Fratiloru Italiani! Ce a fostu necredibilu s'a intemplat. Despre' barbatulu ace-l'a care tóta viéti'a si-o santi Italiei, care pentru Itali'a s'a luptatu, a sangeratu, a suferitu, a patimitu, care darui patriei nóstre unitatea fara se fia poftitu alta respaltire decatu amórea natiunei, despre Garibaldi, fratele nostru, tat'a nostru, rescumperatorulu nostru, se díce, ca ar fi rebelu, si ostasii lui Victoru Emanuele. — (Fia Ddieu cu noi) ostasii Italiei se scolaru cu bataie asupr'a lui Garibaldi nostru, cá asupr'a unui rebelu.

„Tu poporule! liberu si mare poporu alu Italiei! Tu poporule, carele tocma asia cá si mine simtiesci dorerea sirusinea ce ne ingreuna, — rescólate, reculegeti puterile, arata inimiciloru, cumuca ardietórea radia de fulgeru a resbunarei Italiei va nemici pe totu insulu, care va cutediá a superá séu miciorá pe Garibaldi nostru, rescólate poporulu Italiei, corpulu teu formédie muru de aperare in giurulu lui G., arata ostasiloru lui V. Emanuele ce esti in stare a face, cea ce e detorinti'a loru, si fi convinsu ca cu miile voru aruncá armele patricide, si in casu de lipsa le voru intórcé in contr'a acelor'a, cari au presupusu despre ei, ca voru comite o fapta atatu de rusinósa. Rescolative dar' fratiloru pentru aperarea lui G. si pentru eliberarea Italiei. Nu lasati a ve seduce de nisce infricari false, cá si candu Europ'a aru desaprobá rescól'a nóstra. Rescolative si aratati ce voiti, cá se fimu toti intr'o contielegere. Se traiésca dar' Itali'a! se traiésca Garibaldi, diosu cu regimulu; diosu cu ministeriulu; mórté tiraniloru; mórté lui Ratazzi. Dar' nu man'a nóstra, ci rusinea selu ucida. Rescolative! se traiésca Itali'a! se traiésca Garibaldi!“

Astfelu de vorba e in stare a rapedi poporulu in rescularia si a rupe legaturile fratiesci de pace intre italianu cu italianu, si déca va fi auditu poporulu de prinderea si sangerarea aplaudatului lui barbatu, lesne se póte amagi a se face instrumentu partitei resturnatórie mazzinistice, care va porta prin cetati si campii sabiele sangerate spre a aprinde foculu revolutiunei interne. Pona acumu se si facura demustratiuni pentru Garibaldi atatu in Genua, Florenti'a, Calabri'a, catu si in Lombardi'a in mai multe cetati, si militi'a regésca pasi la sustienerea ordinei, chiau si cu casuri sangerósa; fiva inse V. Emanuelu in stare a incungiura séu nadusi belulu civilu oru nu, evenemintele voru dovedi.

— Flot'a francesa se afla la tiermii neapolitani si cea angla ei urmá pasi din pasi. Acumu vine intrebarea, óre reusiva Victoru Em. cá se urnésca pe francesi din Rom'a; dupa ce Angli'a cu prinderea lui Garibaldi are cuventu a dice, ca noulu regatu a datu dovada, ca póte sustiené pacea in contra demagogiei italiene, si ocupatiunea franca numai are nici unu cuventu a se mai prelungi. Deaca nu va urma o nóua rescóla, apoi va urma negresitu ultim'a scena in caus'a romana si venetiana, pentru ca parlamentulu turinesu s'a dechiarutu cu resemnatiune, ca va incerca tóte midiolócele spre a si le castiga si Victoru Emanuele asemenea a dechiaratu, ca Rom'a cata se fia capital'a Italiei. Va se dica, ca fapt'a lui Garibaldi inea nu fù in contra intentiunei gubernului, ca elu inea luà lupt'a pentru Rom'a si multi credu, ca cu cointielegere pe suptu mana cu gubernulu si regele, ba tóta scena acésta o dau numai de manevra spre a reesi cu caus'a italiana. — Ear' decumva se va aprinde foculu republicanu, atunci si poporulu Franciei va da lui Napoleonu de lucru.

„Botschafter,“ dice, ca o nóta a lui Palmerstonu catra cabinetulu din Taurinu a fostu caus'a prinderei lui Garibaldi, fiindca in ea cerea Angli'a repede nadusire a rescólei, pentruca Garibaldi aduse acésta rescóla in legatura cu caus'a orientului, in care Angli'a are multe interese de venatu. Napoleon inse pretinde acumu, cá lui Garibaldi se nu i se concéda vói'a a merge la Angli'a.

Turinu, 31. Augustu. Procesulu lui Garibaldi si consorti se va lua indata inainte, nu se scie inainte carui tribunalu, civilu séu militariu; inse unu mare spectaculu va da judecat'a si esecutarea ei, si diurnalele, credu, ca V. Emanuelu nu va cuteza ai da vreo pedepsa aspra, cá se nu provóce nóua ura si nóue resculari periculóse.

GERMANTA se afla totu in confusiunea sa dualistica. Caus'a Danimarcei e maru de discordi'a; si Rusi'a e subminata de conjuratiuni in contra vietii persóneloru celoru mari, ba chiaru si in contra imper. Alesandru, ca se descoperi, ca unu adiutantu, care avea revolverulu in buzunariu, ar fi avutu intentiune a atenta vietii imperatului. — Triste semne pentru urmari si mai triste, de cele mai infricosiate absolutisme.

TURCIA indemnata de Angli'a se pregatesce cu resboiu in centra Serbiei si Veficu Efendi va duce in scurtu ultimatu la Serbi'a. Principele Mihaiulu vrea se readune scupcina si aduna materiale de resboiu.

TIER'A ROMANÉSCA. In 29. Augustu esi in „Monitorulu“ Principatelor unite rectificarea scirei despre calcarea teritoriului romanu la Calafatu, dicundu „ca nici o parte a teritoriului romanu nu s'a calcatu“ si amenintia aplicarea art. 50 din legea presei in contra respandirei estorufeliu de sgomote, care punu tier'a in ingrigire.

In ajunulu resboiului Turciei cu Serbi'a si slavii medinali se facu oferte in bani si ajutorie din partea mai multoru serbi de prin Prineipate. ear' scirea, cumuca ar forma si unu batalionu, nu se adeveresce. — In Serbi'a inse se facu ofrande pentru patria fórté incordate. Oficiale dearondulu isi consacra catu pre diumetate catu $\frac{1}{3}$ din salarie; si intr'unu consiliu de ministri s'a decretatu, cá Serbi'a se nu lese nimicu din pretinsiunile ei.

Unu respunsu superatoriu. P. Brancovanu in Angli'a dete preste grautati intru castigarea capitalistiloru angli la cladirea calei de feru pela Vulcanu. Ei adecai respunsera, ca gubernulu Austriei e otaritu a da concessiune numai la lini'a turnu-rosiu; si fiindu apoi asecurati, ca nu voru risca nimicu, fiinduca gubernulu romanu le garantéza interesele, respunsera, cumuca garanti'a unui gubernu, cá celu romanu, nu e nici decatu segura, pentruca relatiunile din Principate nu dau nici o garantia scl. Cine pórtá vina la acesta?! Dee sam'a inaintea viitoriului.

Nru 3263/pol.

Publicatiune.

Tergulu de septemana care s'a concesu comuei Cetate de Balta, cu resolutiunea fostei c. r. prefecturi din M.-Osiorheiu din 10. Fauru 1860, Nru 6400, pe tóta sambata, s'a transpusu din caus'a cuviintiósa pre luna, si intra in viétia tienerea acestuia din 15. Septembrie 1862 dupa st. n. inainte.

D.-Szt.-Martinu 27. Augustu 1862.

Din siedinti'a ofic. comit. alu Cetatei de Balta.

Nr. 2529 civ. 1862.

PUBLICATIUNE.

De catra magistratulu cetatei si alu districtului se face prin acésta cunoscutu: cumca la cererea creditoriloru fruntasi ai massei remase dupa Joane Slavnich s'a concesu a 3-a licitare a realitatei tiitióre de acésta massa, a firestraului, care se póte intrebuintia fórté bine si spre taierea tabuleloru pe lemnu (Fournir); diace in valea Timisiului sub Nr. 190 si este pretiuitu pe cale judecatorésca cu 4000 fl. v. a., si s'a ordinatu terminulu pe 26. Septembrie a. c. totudeaun'a la 9 óre inaintea prandiului in cas'a judecatoriei (in piéti'a Nr. 325, cas'a cetatei).

Despre acést'a se incunoscintédie voitorii de a cumpara cu acelu adausu, cumca comparatoriulu va trebui se ia asupr'a si datoriele intabulate pe acésta realitate, dupa asemnarea judelui, inse numai pana in catu va ajunge pretiului cumpararei.

Totuodata se provóca toti aceia, carii, macaruca nu s'au incunoscintiatu specialminte, totusi cugeta a fi castigatu vre'unu dreptu hipotecariu la susu numit'a realitate, cá dreptulu loru cu atatu mai virtosu se'lu arate pana la vendiare la judecatori'a acésta, ca-ci la din contra numai siesi voru avé de a'si ascrie, déca impartirea baniloru esiti din vendiare se va face fara conchiamarea loru, si déca densii voru fi eschisi dela impartasire din acea suma pana in catu se voru acoperi pretensiunile intabulate.

In fine au toti creditorii cu dreptu hipotecariu, carii nu locuescu in loculu judecatoriei seu in apropierea acestuia, a'si denumi la impartirea baniloru esiti din vendiare plenipotentii aici in locu spre aperarea drepturiloru loru, si a aretá numele si locainti'a aceloru inaintea vendiarei judecatoriei, pentru ca la din contra, se voru denumi pentru aceia, carii nu au facutu aratarea acésta, pe pericolulu si spesele loru reprezentanti ex officio, carora li se voru imanua tóte ordinatiunile ulterióre.

Voitorii de a licitá potu vedé pretiuirea realitatei si conditionile vendiarei in registratur'a judecatoriei acesteia.

Brasiovu in 16. Augustu s. n.

Dela magistratulu cetatei si alu districtului cá judecatoria.